

Henkilökohtaisten avustajien palkkaus

Etelä-Karjalassa noudatetaan avustajien palkkauksessa lähtökohtaisesti Henkilökohtaisia avustajia koskevaa valtakunnallista työehtosopimusta riippumatta siitä, kuuluuko työnantaja Heta-liittoon (Henkilökohtaisten avustajien työnantajaliitto). Työehtosopimuksen mukaisesti avustajat jaetaan kahteen eri palkkaryhmään työn sisällön perusteella. Ennen työehtosopimuksen tekemistä työnantajan tulisi tarkistaa, kumpaan palkkaryhmään työntekijä/työntekijät kuuluu. Jos työntekijä kuuluu työnantajan näkemyksen mukaan palkkaryhmään B, tulisi siitä ilmoittaa oman kunnan vammaispalveluun. Ilmoittamisen voi tehdä vapaamuotoisesti tai hyödyntää Heta-liiton lomaketta: <https://heta-liitto.fi/wpcontent/uploads/palkkaryhma20.pdf>. Jos avustaja kuuluu palkkaryhmään A, työnantajan ei tarvitse tehdä eri ilmoitusta.

Palkkaryhmän B mukaista palkkaa ei makseta pelkästään työnantajan tai avustajan oman ilmoituksen mukaan, vaan siitä pitää olla kunnan vahvistus.

Tuntipalkat 1.11.2021 lukien

Palkkaryhmässä A: 11,44

Palkkaryhmässä B: 12,32

Palkkaryhmät

Palkkaryhmä A

Työntekijälle maksetaan vähintään palkkaryhmän A mukaista tuntipalkkaa, jos hänen työtehtävänsä eivät ole sellaisia, että ne oikeuttaisivat palkkaryhmän B mukaiseen tuntipalkkaan.

Palkkaryhmä B

Työntekijälle maksetaan vähintään palkkaryhmä B:n mukaista tuntipalkkaa, mikäli hänen työtehtäviinsä pysyvästi sisältyy sellaisia vaativia omahoidollisia, kommunikaatioon liittyviä, tai muita tehtäviä, jotka tämän työehtosopimuksen neuvotteluosapuolet ovat yhteisesti vahvistaneet palkkaryhmään B kuuluvaksi. Palkkaryhmä B:n mukaisen palkan edellytyksenä on lisäksi, että työtehtävän tulee kohdistua siihen henkilöön, jolle henkilökohtainen apu on myönnetty. Työtehtävän pysyvyyttä arvioidaan aina tapaus- ja työntekijäkohtaisesti. Työtehtävän ei tarvitse toistua päivittäin tai viikoittain kyseisen työntekijän kohdalla, jotta pysyvyyshedellytys täyttyisi. Työehtosopimuksen neuvotteluosapuolet päivittävät palkkaryhmään B kuuluvien tehtävien listaa jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti.

B-palkkaryhmään kuuluvia työtehtäviä ovat:

- Työntekijän suorittama katetrointi
- Lääkkeiden itsenäinen jakaminen

→ Jos työnantaja valvoo työntekijän tekemän lääkkeiden jaon ja on vastuussa siitä, ei kyseessä ole itsenäinen lääkkeiden jakaminen eikä näin ollen palkkaryhmän B mukainen työtehtävä. Työnantajan valvomisella tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että hän pystyy itse varmistumaan, mitä lääkettä otetaan ja kuinka paljon, tai miten lääkkeet asetetaan dosettiin.

→ Jos työntekijä suorittaa lääkkeiden jakamisen eli käytännössä ottaa lääkkeet paketista ja laittaa ne avustettavan henkilön saataville esimerkiksi dosettiin, ilman että työnantaja tätä valvoo, on kyse lähtökohtaisesti palkkaryhmän B mukaisesta työtehtävästä.

- Pistoksena annettavat lääkkeet

→ Työntekijä annostelee insuliinin tai muun lääkkeen ja suorittaa sen pistämisen.

- Vaativa haavanhoito, esimerkiksi pysyvä tai toistuva painehaavanhoito.

- Hengityskoneen käytössä avustaminen

→ Lähtökohtaisesti hengityskoneen käytössä avustaminen on palkkaryhmän B mukainen työtehtävä. Jos työnantaja kuitenkin pystyy asentamaan hengityslaitteen liitännän (maskin), ei kyseessä ole palkkaryhmään B kuuluva työtehtävä, vaikka hengityslaite tukisi kokonaisvaltaisesti hengitystä ja pysyvyydedellytys täytyisi.

→ Uniapnean ylipainehengityshoito ei ole palkkaryhmään B kuuluva työtehtävä, vaikka pysyvyydedellytys täytyisi.

- Cystofix (suprapubinen katetri)

→ Pelkkä virtsankeräyspussin tyhjentäminen tai vaihtaminen on palkkaryhmään A kuuluva työtehtävä.

- Avanteet

→ Työntekijän työtehtäviin kuuluu avannepussin tyhjentäminen ja avanteen pohjalevyn vaihtaminen.

- PEG-ruokintaletku

→ Jos työntekijän pysyvänä työtehtävänä on PEG-letkun vaihtaminen, on kyse palkkaryhmän B mukaisesta työtehtävästä.

→ Ravinnonsiirtoletkun liittäminen ravintoliuospulloon tai -pussiin tai ravintoliuoksen tiputusnopeuden säätäminen eivät lähtökohdiltaan ole palkkaryhmän B mukaisia työtehtäviä. Myöskään letkun huuhtelu ei ole lähtökohtaisesti palkkaryhmään B kuuluva työtehtävä.

- Suolen toimintaan ja tyhjennykseen liittyvät toimenpiteet

→ Esimerkiksi tuseeraus tai suolen toimittaminen peräpuikolla tai pienoisperäruiskeella

- Puhetulkkaus, taktiilin, viittomakielen tai pistekirjoituksen käyttäminen

→ Työntekijän päivittäisiin työtehtäviin kuuluu puhetulkkauksen taktiilin, pistekirjoituksen tai viittomakielen käyttäminen ja edellä mainitut kommunikaation taidot toimivat avun saajan kommunikoinnin edellytyksenä.

- Intiimihygienia: genitaalialueiden puhtaanapito tai vastaavat tehtävät, jotka edellyttävät välitöntä kosketusta genitaalialueisiin.

Työnantajan on työsopimuslain mukaan kohdeltava työntekijöitä tasapuolisesti, jollei siitä poikkeaminen ole työntekijöiden tehtävät ja asema huomioon ottaen perusteltua. Lähtökohtana on, että työntekijöille maksetaan samaa palkkaa, jos he tekevät samoja työtehtäviä. Saman työnantajan eri työntekijöillä voi olla erisuuruiset palkat, jos heillä on erilainen työkokemus tai jos he kuuluvat eri palkkaryhmiin. Epäselvissä tilanteissa työnantajan tulee olla yhteydessä Heta - Henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto ry:hyn tai Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:hyn. Katso tarkemmin Heta-liiton sivuilta www.heta-liitto.fi -> Työehtosopimus -> Palkkaryhmät

Kokemuslisät

Työsuhteen alussa tai kokemuslisän kertymisen yhteydessä työntekijä on velvollinen työtodistuksin tai muutoin kirjallisesti osoittamaan työnantajalle muista työsuhteista hyväksi laskettavan kokemuksen. Ilmoitus henkilökohtaisen avustajan kokemuslisästä toimitetaan tilitoimistoon. Apuna voi käyttää Eksoten vammaispalvelujen internetsivuilta löytyvää lomaketta, jonka työnantaja ja työntekijä yhdessä täyttävät.

Huom! Työtodistusten kopioita ei lähetetä tilitoimistoon. Kokemuslisäkuukausien kertymisestä kannattaa pitää kirjaa, koska tällöin on helppo huolehtia ja tarvittaessa ilmoittaa palkanlaskijalle, milloin yhden, kolmen, viiden tai kahdeksan vuoden raja täyttyy. Epäselvissä tapauksissa työnantajan/avustajan/tilitoimiston tulee olla yhteydessä Eksoten vammaispalveluihin.

Henkilökohtaiseen apuun verrattavaa työtä on useimmiten esimerkiksi lähihoitajan, sairaanhoitajan, kotipalvelun työntekijän, koulu- ja päiväkotiaavustajan, hoiva-avustajan, sosiaali- ja terveysalan ohjaajan tai laitoshuoltajan työ. Työntekijän työehtosopimuksen mukainen vähimmäistuntipalkka nousee seuraavien kokemuslisään oikeuttavien työskentelykuukausien jälkeen: 12 kk (1 vuosi), 36 kk (3 vuotta), 60 kk (5 vuotta) ja 96 kk (8 vuotta). Työntekijän senhetkiseen tuntipalkkaan tehdään aina 1,25 prosentin suuruinen kokemuslisän korotus hänen siirtyessään seuraavaan kokemuslisäluokkaan. Kokemuslisäkorotukset tehdään edellä kuvatusti myös silloin, kun työntekijän henkilökohtainen tuntipalkka on tämän työehtosopimuksen mukaista vähimmäistuntipalkkaa suurempi. Kokemuslisään oikeuttavaksi työskentelyksi katsotaan ne henkilökohtaisena avustajana tai samankaltaisissa tehtävissä tehdyt työskentelykuukaudet, joina työntekijä on työskennellyt yhteensä vähintään 35 tuntia tai 14 työpäivää yhdessä tai useammassa työsuhteessa.

Soveltamisohje: Henkilökohtaisena avustajana tehty työ huomioidaan kokemuslisään oikeuttavaksi työskentelyksi sekä palkkaryhmässä A että B riippumatta siitä, kumman palkkaryhmän mukaisia työtehtäviä työntekijä on henkilökohtaisena avustajana aiemmin tehnyt.

Henkilökohtaiseen avustamiseen nähden samankaltaisissa tehtävissä sen sijaan verrataan aikaisempia työtehtäviä nykyisiin työtehtäviin. Yhden kuukauden työskentely voi kuitenkin kerryttää kokemuslisää vain yhdellä kuukaudella.

Soveltamisohje: Jos työntekijällä on useampi kuin yksi työsuhde, voi työntekijälle yhden kalenterikuukauden aikana kertyä kuitenkin vain yksi kuukausi kokemuslisään oikeuttavaa työskentelyä.

Soveltamisohje: Kokemuslisään oikeuttavia työskentelykuukausia laskettaessa huomioidaan myös vuosilomalain 7 §:ssä säädettyt työssäolon veroiseksi ajaksi katsottavat ajanjaksot, joita työntekijän työsuhteisiin on sisällytetty. Työssäolon veroista aikaa on siis esimerkiksi työntekijän äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan, sairausloman tai lomautuksen aika vuosilomalain 7 § mukaisesti. Myös aikaisimmista henkilökohtaisen avustajan tai niihin nähden samankaltaisista työsuhteista huomioidaan työssäolon veroinen aika.

Palkan merkitseminen työsopimukseen

Avustajan palkan perusteena on tuntipalkka (palkkaryhmä A tai B), joka merkitään työsopimukseen. Palkkaryhmän B mukaista palkkaa ei makseta pelkästään työnantajan tai avustajan oman ilmoituksen mukaan, vaan siitä pitää olla kunnan vahvistus. Uudet työntekijät merkitsevät kyseisen kunnan peruspalkan työsopimukseen ja hakevat kokemuslisää (ks. Kokemuslisät).

Työsopimusmalli löytyy Eksoten verkkosivuilta (Henkilökohtaisen avun työnantajamalli)

Palkanmaksupäivät

Tilitoimisto hoitaa avustajien palkanlaskennan. Avustaja ja työnantaja sopivat työsopimuksessa, maksetaanko palkka kerran vai kaksi kertaa kuukaudessa. Palkkakuusi on kuukauden 1.–15. päivä (palkka maksetaan saman kuun viimeinen päivä), 16. – viimeinen päivä (palkka maksetaan seuraavan kuun 15. päivä) tai 1. – viimeinen päivä (palkka maksetaan seuraavan kuun 15. päivä).

Sähköinen Oima.fi-palvelu

Työnantaja ja työntekijä voivat ottaa käyttöön sähköisen Oima.fi-palvelun. Palvelu edellyttää, että työnantajalla ja työntekijällä on käytettävissä tietokone tai mobiililaitte sekä pankkitunnukset tai mobiilivarmenne.

Lisätietoa palvelusta: www.oima.fi/palkat -> Sähköisen palvelun käyttöönotto, palkat@oima.fi ja puhelin 040 1698 100.

Sunnuntaityö

Sunnuntaityöstä, jolla tarkoitetaan sunnuntaina, uudenvuodenpäivänä, loppiaisenä, pitkäperjantaina, pääsiäislauantaina, 2. pääsiäispäivänä, vapunpäivänä, helatorstaina, juhannusaattona, juhannuspäivänä, pyhäinpäivänä, itsenäisyyspäivänä, jouluaattona, joulupäivänä ja tapaninpäivänä tehtyä työtä, maksetaan sunnuntaityökorotuksena tehdyiltä tunneilta 100 %:lla korotettu perustuntipalkka. Sunnuntaityö alkaa sunnuntaina klo 00.00 ja päättyy klo 24.00.

Lauantaityö

Lauantaina tehdyiltä tunneilta maksetaan 25 %:lla korotettu perustuntipalkka. Lauantaityökorotusta ei makseta silloin, jos samalta ajalta maksetaan sunnuntaityökorotus.

Iltatyö

Kello 18.00 ja 23.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan iltatyökorvauksena 15 %:lla korotettu perustuntipalkka.

Yötyö

Yötyötä on työ, jota tehdään kello 23:n ja 6 välisenä aikana. Yötyötä saadaan teettää silloin, kun avustamisen tarvetta on myös yöaikaan. Yötyöstä maksetaan yötyökorvauksena 30 %:lla korotettu perustuntipalkka.

Arkipyhät

Pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, juhannusaatto sekä muuksi päiväksi kuin lauantaiksi tai sunnuntaiksi sattuva vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja uudenvuodenpäivä ovat ylimääräisiä palkallisia vapaapäiviä. Jos yllä mainittuja päiviä ei ole voitu antaa työntekijälle vapaaksi, maksetaan arkipyhäpäivänä tehdyiltä työtunneilta normaalin kuukausi- tai tuntipalkan lisäksi kaksinkertainen tuntipalkka, joka sisältää arkipyhäkorvauksen vapaapäivän menetyksestä sekä sunnuntaityökorvauksen. Palkalliseen arkipyhävapaaseen ja arkipyhäkorvaukseen on oikeutettu työntekijä, jonka työsuhte kestää vähintään kaksi viikkoa tai tarvittaessa töihin kutsuttava työntekijä, jonka arkipyhän sisältämä työjakso kestää vähintään kaksi viikkoa. Vuosiloman, sairausloman tai muun sovitun palkallisen vapaan sisään jäävä arkipyhä ei oikeuta ylimääräiseen palkalliseen vapaapäivään tai arkipyhäkorvaukseen.

Soveltamisohje: Työehtosopimuksen mukainen arkipyhä ei kuitenkaan kuluta vuosilomapäivää.

Soveltamisohje: Jos työntekijä on sairauslomalla arkipyhän, joka olisi ollut hänelle työvuoroluettelon mukaan työvuoro, maksetaan hänelle tältä päivältä normaali tuntipalkka. Työvuoroluettelon laadinnassa ja lisä- ja ylitöitä laskettaessa kukin vapaana annettu arkipyhä vastaa tuntimäärältään työntekijän keskimääräistä päivittäistä työaika (sovittu viikkotyöaika jaettuna 5:llä).

Katso tarkemmin www.heta-liitto.fi -> Työehtosopimus